

RENOVACIÓ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELEFON, 255

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

Setmanari Nacionalista Republicà

Any V.—TARRAGONA, 30 Decembre de 1917.—Núm. 183.

AL PASSAR

PA I TREVALL

DE les passades festes, si a la humanitat hi hagués justícia, deuria de surar, més que la bucòlica satisfeta, aquet estol d'homes silenciosos que portant al braç unes criatures, sos fills, tendres criatures que, racionalment, demà tindran d'odi amb odi sant, més santificat com més sàpiguen venjar l'insult d'aquesta humanitat covarda i burgesa que, despreciativament, els veia passar desgladada de que en una diada tan senyalada pogués destorvar-los llur digestió l'espectacle d'un grup d'homes, petit, millor, en ells hi era la selecció, que escudant-se en sos fills demanessin Pa i Trevall.

Els homes que's manifestaven eren els que demanaven la reposició dels obrers ferroviaris injustament despedits per la vaga del passat Agost.

Pobres obrers atropellats per la poderosa oligarquia que en lligat informe ens ha vingut governant. Si al menys poguéssiu eregir-vos en Juntas de Defensa!

Veigèu; per elles res hi ha impossible, tots se aplanen, tot ho logren i mentres vosaltres, obrers, la part més sana del poble, la més important, la més nombrosa, la que sou el facit de les Juntas de Defensa, teniu que limitar-vos a demanar per els carrers, frets i gebrats, com el cor de l'actual humanitat, Pa i Trevall.

Quina visió la de la diada de Nadal. Per què no ha de haver-hi justícia per al obrer? Obrer, per què no has de saber imposar-te? Per què no trenques tot lo que se oposi a ta reivindicació? Ets el més, ets el poderós i te deixes junyir al carro d'altris per a que amb tos fills, aquets sers en que escudaves tes peticions de Pa i Trevall, logrin lo que a tu te neguen i negaran sempre. Es teu i has de saber-ho pendre.

I parlem-ne de les Juntas de Defensa. Emprò, millor serà, per a no relliscar, deixar que ho fassi en Sánchez Toca de la manera que de *La Publicidad* retallem; en elles hi trovareu coses ben dignes del comentarí. Fèulo per nosaltres:

DECLARACIONES DE SANCHEZ TOCA

Las Juntas de Defensa

El sindicalismo en el Ejército

Dice *El Imparcial* comentando las declaraciones del Sr. Sánchez de Toca:

El documento de primero de junio lo considera el señor Sánchez de Toca de tal importancia que cree que el reinado actual quedará definitivamente demarcado en dos periodos: anterior y posterior a dicha fecha.

Entiende que el documento significa que la acción política ha entrado en el santuario de aquellas ordenanzas que son garantía de las demás jurisdicciones.

Por no haberse discutido parlamentariamente la acción de las Juntas se ha derivado una lamentable confusión.

Las Juntas son la antítesis de cuanto se refiere a las fundamentales disciplinas militares. Las Juntas realizan una insustituible función de compañerismo, vivificando fraternales vínculos.

No nos hemos dado todavía plena cuenta de la inmensa trascendencia que significa esa aparición del sindicalismo, imponiendo el reconocimiento oficial de su personalidad dentro del Ejército.

Lo que distingue ese procedimiento de cuantos le precedieron es el exteriorizar una radical suplantación de todas las esencias de la disciplina. Es igual a la lucha del proletariado en las grandes empresas, significando la defensa del número contra la omnipotencia plutocrática.

Los brotes espontáneos de los organismos sindicalistas significan el reconocimiento del derecho corporativo como una soberanía y sus actos notifican una declaración de voluntad de poder, que emana de personalidades capacitadas para dictar imperativos.

La situación actual en el régimen de relación entre los propietarios y los capitalistas justifica plenamente que las clases obreras se sindicalen mediante el uso legítimo del derecho de huelga y procuren, como cuando se instituyó en Roma el tribunaio, interponer una fórmula de poder que aunque esencialmente negativo, resulte cosa irresistible.

Es monstruosa aberración que funcionarios del Estado apliquen los esfuerzos de su preeminencia burocrática en constituirse de esa manera en poder autónomo mediante Juntas de Defensa. Es el colmo de lo monstruoso que los institutos armados pretendan asimilarse el derecho de sindicación de los inermes, y que valiéndose de las mismas armas que el poder público les ha confiado notifiquen por su cuenta imperativamente la declaración de una voluntad de poder, creando un conflicto en que prevalezca su potencia.

El mero intento de semejante sindicalismo implica una radical negación de virtudes militares y de los lealismos jurados ante la bandera en que consiste la trascendente disciplina, sin la cual ningún Estado moderno puede instituir un ejército nacional.

Las Juntas militares significan la inversión de la pirámide jerárquica. En el documento de primero de junio que negaba obediencia al generalato, se imponía el número, porque los tenientes y capitanes son más numerosos que las planas mayores; pero los sargentos, cabos y brigadas son más que los tenientes y capitanes, y como dentro del régimen sindical el número es la fuente de la soberanía, el mando corresponde a los soldados.

Mientras subsistan semejantes sindicatos no debe haber aumentos en el presupuesto más que para la guardia civil y aquellas otras armas que se hayan limpiado de Juntas de Defensa.

Mientras subsistan las Juntas de Defensa, no puede haber Ejército. Cualquier Ministerio que mantenga una situación equívoca en todo lo relativo a los problemas militares que se comprenden bajo la designación de Juntas de Defensa, resulta inconciliable con la dignidad nacional y tal vez incompatible con la paz pública.

De Dependencia Mercantil

Descans Dominical Aument Salari

La *Gaceta* ha publicat suara una R. O. del Ministerí de la Governació negant als alcaldes i governadors civils facultats per a concedir excepcions referents a la llei del descans dominical i disposant a la vegada que en atenció a la costum tradicional, el que'ls diumenges que se esdevinguin amb les festes de Nadal sigan dies de fira i mercat, i concedeix varies excepcions.

Are que es remou de nou el tan manosejat descans dominical una de les lleis més fictícies d'Espanya, potser per ésser una de les més reclamada, principalment per els Dependents del Comerç i de l'Indústria de tot Catalunya, donant lloc i motiu a les magnífiques campanyes empreses per el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria de Barcelona» que raona una de les seves propagandes amb el següents arguments:

«Els Dependents del Comerç i de l'Indústria de Catalunya tenen raó en iniciar una forta campanya i en dirigir-se amb enérgica civilitat com se proposen fer-ho a les autoritats, hi ha que sols a la debilitat d'aquestes a sa inexplicable tolerancia, se deu la realitat del conflicte. Els Dependents del Comerç i de l'Indústria son ben comeditos en el demanar. Reclamen el compliment d'una llei votada per les Corts, imposant el descans dominical, i a la gravetat radica precisament en que per el compliment de aquesta llei siga necessaria la movilització dels Dependents del Comerç i de l'Indústria i que per a conseguir la execució de mides coercitives, legals i justes siga sempre necessari l'estimul apremiant de nostres masses ciutadanes.

La llei del descans dominical es justa i es llei.

Que entre els homes n'hi hagi tant ruintment mesquins i ignorants no te remei. Més si el deu tenir la complacenta indiferencia de les autoritats totes, en un assumpto que afecta tant vivament a les Dependencias Mercantils Espanyoles.»

Encare unes altres raons més poderoses adueixen els dependents de Barcelona, en que han convertit son Centre en fogar de cultura, sabiament especialitzada, per a preparar-se per al dia de la pau ésser homes capacitats, per a convertir-se en vehicoll de nostra regeneració económica. Allí, un nombre importantíssim d'homes, en sa majoria joves, se dediquen a adquirir en son ram eixa noble capacitat executiva de que tan faltats n'estem a Espanya i aquets homes se veuen are obligats a distreure's en demanar el compliment d'una llei per a que'l Govern els garanteixi el descans dominical, que molts d'ells destinen a sa educació física.

Avans de acavar volem sortir al pas; d'aquells que, potser, ens diràn joh, ço passa a Barcelona! Es que'l dependent tarragoní, molts o pocs, no té dret a demanar el descans dominical? Es que és cert que a Tarragona els diumenges son dies ferials o de mercat, o del nom que li dinguin, per a burlar la llei?

I en quant a instrucció, ben patentes i manifestes estan les campanyes empreses per el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria de Tarragona» per a conseguir per a nostra ciutat unes Escoles de Comerç.

Potser també ens dirèn, hi ha'tants esprints descontents, que millor fora una campanya pro augment dels salaris. Qui tingnés força per a imposar-ho! De la justícia del augment del salari del dependent n'estem tan convençuts, es de tanta raó que si la classe patronal per un sol moment de la vida pensés en les dificultats que per a viure té el dependent—obrer més desgraciat qu'els de brussa i espanyes—després de les alces dels queviures, del vestir i de tot; si els burgesos recapacités per un moment, repetim, no creiem que cap d'ells deixés de augmentar els salaris de llurs dependents, malgrat fos en caràcter transitori mentres duressin les angustioses circumstancies presents, ja que per sa persistencia fan qu'el mal siga cada dia més greu per a tots.

I are que'l ministre de la Governació sembla vulga fer quelcom per a evitar que una llei votada per les Corts pugui ésser tant continuament burlada, volem remarcar-ho, estant atents per si el Govern se decideix a esmenar sa negligencia i atenet a les demandes de que no ves lleis vinguin a completar la del descans, regulant el tancament, lo del retir per a els obrers, i tantes altres que anirem parlant-ne en dies successius.

Assemblea d'organització jurídica

CONVOCATORIA

L'Acadèmia de Jurisprudència i Llegislació de Barcelona creu que ha arribat el moment de procedir a l'organització jurídica d'Espanya, en forma que assegurí el degut respecte a les diverses espiritualitats que conviuen en son territori amb la que informa la legalitat avui vigent.

An aquest efecte, ha acordat reunir en Assemblea, a Barcelona, a les genuïnes representacions de cada una de elles, a fi de que, posades en contacte, puguin treballar mancomunadament per a la més adequada realització d'aquest objectiu.

Cert és que no tots els pobles que les encarnen tenen plantejat el problema jurídic de idéntica manera; així, Aragó no hi te involucrada la qüestió de la llengua, i, en canvi, Basconia sent de sobrepuig la necessitat de reconstituir sa unitat, al present destruïda per la subjecció d'Alava i Biscaia a l'Audiència de Burgos; mes aqueixa diversificació en la manera de sentir-lo, no sols no impideix que puguin i hagin de coincidir en la conveniència de trobar-hi una solució adequada, sino que ho justifica i fins ho imposa, perquè el mateix fet de la diversitat de plantejament, demostra que en tots ells hi és igualment un problema viu.

Tot el que concedeixen les lleis actuals als pobles de règim divers del estatut per el Còdic civil, és que puguin compilar-lo en un Apèndix; i aquesta

concessió, que és la màxima que'ls otorgan, deixa el problema íntegrament plantejat; en primer lloc, perquè un règim jurídic no pot consistir en un conjunt de fórmules immutables i impossibles d'anar evolucionant, aixís com ho requereix la vida del poble a l'actuació del qual s'han d'aplicar; i segonament, perquè fins suposant que arribi a ésser formulat d'una manera perfecte, queda convertit en una ficció de llei, si al moment en que és aplicat a la realitat, o sigui aquell en que's fa viu l'orgue de aplicació, el desnaturalitza, transmutant-li son esperit per el d'un altre règim diferent.

El problema, doncs, restarà en peu mentre aquests règims estiguin condemnats, o a continuar en l'anormalitat d'una perpètua irregularitat, o a canviar petrificats en un Apèndix; i s'ha d'anar agravant, si demés les lleis de procediments, l'organització dels Tribunals, la del Notariat, la del Registre de la propietat, tota la màquina d'aplicació del Dret, funcionarà impulsada per l'esperit i responent a la modalitat pròpia d'un sol règim, com succeeix ara; és a dir, baix el supòsit d'una unitat i identitat de règim i de llengua que de fet no existeix.

Lo ocorregut amb els projectes d'Apèndix ja formulats, és una plena demostració de la necessitat de la reforma.

El passat Juny feu disset anys que'l primer de ells va ésser presentat a la aprovació del poder públic; i aquest, donant una prova d'admirable bon sentit, de fet s'ha declarat incompetent per a sancionar-los.

Ni aitals projectes han sigut promulgats, ni tant sols han sigut discutits, ni, lo que és més encare, els pobles als quals corresponen, amb tot i els perjudicis que'ls imposa son actual estat de perturbació jurídica, han insistit en que fossin promulgats.

Es que quan se tracta de problemes reals, que afectan a la vida d'un poble, és en va il·lusionar-se amb acomodaments que no'ls resolguin totalment, perquè deixan la necessitat sense satisfer.

Per a que sigui possible donar-los-hi una solució integral, és necessari plantejar-los en tota sa amplitut, i és per aquest motiu que l'Acadèmia de Jurisprudència i Llegislació de Barcelona, al convocar l'Assemblea, no's limita a cridar-hi exclusivament a elements tècnics. Correspon als tècnics ésser els capdevaners en el treball de buscar la solució; més la qüestió de la substantivitat del règim jurídic, de que en el futur estigui assegurada la normal evolució de les fórmules en que hagi sigut condensat; de que les adjectivitats que concorren en sa aplicació siguin informades per el mateix esperit del règim que aplican, de que els jutjadors i els dipositaris de la fe pública hagin de coneixer la llengua dels actants, de que'l Dret sigui adequadament ensenyat als que en el futur han de ésser instruments de sa aplicació, son qüestions d'interès nacional, i aquest, no és patrimoni de cap tecnicisme.

L'Assemblea es reunirà a Barcelona els dies 10, 11 i 12 del pròxim Gener.

L'Acadèmia de Jurisprudència i Llegislació de Barcelona, creu que l'alt patriotisme d'aquells als quals les esmentades qüestions afectan a Aragó, a les Balears, a les Bascongades amb Navarra, a Catalunya, Galícia i València, fa innecessari que'ls dirigeixi una convocatòria especial per a que vinguin a cooperar personalment a les tasques de l'Assemblea, o hi portin l'escalf de sa adhesió.

Barcelona 30 de Novembre de 1917.—P. A. de la J. D.—El President accidental, *Francisco Maspons i Anglasesell*.

Nota.—La correspondència deu dirigir-se al senyor Secretari de la Academia; Santa Llúcia, 1.—Barcelona.

Concessió d'una Escola de Comerç a Tarragona

JA tenim Escola de Comerç.

El divendres a les dugues de la tarde, se reberen els següents telefonemes:

«President de la Diputació de Tarragona.—Consell Mancomunitat acaba acordar concessió Escola de Comerç Tarragona.—*Mestres.—Guasch.*»

«Bernabé Martí.—Consell Mancomunitat acaba acordar concessió Escola de Comerç Tarragona. Felicitats.—*Mestres.*»

Aixís, laconicament, se feu sapiguer el felís terme de tota una llarga feina feta pel «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria de Tarragona» que empenygué des de sa fundació i que la ha continuada amb vigor fins a assolir el

triomf complet de aixó que tan necessitada n'està nostra ciutat, per a que sos fills ne puguin obtenir tota la ensenyança i educació comercial que'ls hi son menester, per a que la nostra estimada Tarragona pugui redreçar-se i ocupar el lloc amb la alçaria que'l seu comerç li té assenyalat.

Era el Juliol de 1915 que pel mitjà de una nutrida i representativa comissió de nostra ciutat se feia entrega solèmnial, de la Instancia redactada pel «Centre A. de Dependents», al il·lustre President de la Mancomunitat de Catalunya, el venerable i plorat Mestre N'Enric Prat de la Riba qui acullí amorosament nostres ben manifestades i justes aspiracions i prometé que quan la Mancomunitat creés dites Escoles de Comerç, ho faria primerament a Tarragona, per haver sigut la iniciadora de aquesta qüestió.

Han sigut necessaries una seria, que semblava inacabable, de visites, de converses, de comunicacions, de precís—que sempre RENOVACIÓ se'n ha fet ressó—, i fins se han terciat diferents articles entre la premsa tarragonina en tó contradictori de aquesta qüestió, empró els qui volém la millora i engrandiment de nostra aimada ciutat se'ns hem sortit amb la nostra i Tarragona gaudirà de una Escola de Comerç. Felicitem-nos'en.

A seguit de rebre la noticia de aital concessió escrivim aquestes ratlles. No sabem, doncs, si aquesta ha sigut donada a nostre Ajuntament o bé al lloable Sindicat titulat «Tarragona-Port», compost per quatre bons tarragonins que no ansien res més que'l engrandiment de nostra ciutat, i de una manera desinteressada, oferiren a la Cambra de Comerç i per a que aquesta ho fés al ensemps a la Mancomunitat Catalana, instaurar una Escola en les mateixes condicions econòmiques que se exigien i a la vegada oferien construir un edifici exprefés per a la mateixa. Aquest acte, fill de un alt i sentit amor patriòtic de nostres bons amics Josep i Lluís Bonet, Macià Mallol i Josep A. López que no volgueren passar per la vergonya de que Tarragona que li capigué el honor, per boca de son «Centre A. de Dependents» de ésser la iniciadora de aquestes Escoles de Comerç de la Mancomunitat, no concouris al Concurs overt per la M. C. i, repetim, nostres amics oferiren ço que nostre Ajuntament semblava no voler fer i aquest esplendiment llur mereixé una bona acullida, plena de lloances, de tots els bons tarragonins encara que no molta, doncs que la ingratitude hi nia sempre dins moltes ànimes tarragonines. Que se hi farà, paciència. Ja arribarà un dia, per lluny que siga, en que cada u tindrà el premi que per son treball mereixi.

RENOVACIÓ plena de joia li plau felicitar al «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria» que va iniciar aquest assumpte, pel bon terme i triomf que ha assolit, i, junt amb ell a l'Ajuntament, Diputació, Cambra de Comerç, Tarragona-Port i totes les demés entitats polítiques, socials i econòmiques que des de'l primer moment prestàren incondicional apoi per a la obtenció de aquesta Escola de Comerç que tants beneficis ha de reportar a nostra mai prou estimada Tarragona.

Del passat temporal

HAN sigut donats de alta en el Hospital, els naufracs del pailebot esclafat la setmana darrera en l'escollera del riu, continuant-hi encare en el benèfic establiment un mariner nomenat Felip Torrent, a qui desitjem que ben aviat estigui restablert.

Malgrat ser mereixedors de alguna recompensa o quan menys que algun acte patentitzés l'admiraació de tot Tarragona envers els braus pescadors que's llençaren valentment contra el greu perill, per a salvar als pobres mariners italians que durant quatre hores estiguèren a punt de perdre la vida, disortament, repetim, les autoritats o els qui sense ser-ho ne tenen per a fer-ho, no se'n han enrecordat i'l fet per aquells herois ha quedat soterrat com si la seva importància no ho requerís. Quina vergonya!

No ha valgut per a res que tot el Serrallo en pès clamés en contra de la deixadesa que hi ha aquí en lo referent a la seva preparació per a possibles naufragis. I la «Liga Marítima», composta per mariners de Tarragona, que hi diu en aixó? Es que sols serveix aquesta entitat per a que algú, que no hi té dret, pugui ocupar un lloc en la Junta de Obres del Port per a aixís poguer mangonejar millor llurs interessos? Els fets ens venen a confirmar una vegada més la certesa de tot aixó.

Preneu-ne bona nota, braus mariners. Vosaltres que amb el vostre vot, sols serviu per a que algú

sobresurti de la vulgaritat, i que aquest fassi el que no se vos ajudi en els greus perills que sovintment passèu per a guanyar-vos la vida i molt mes vos abandonin quan en un grós temporal, com la setmana darrera succeí, volguèu vosaltres, exposant-se més encare, salvar de la mort a uns altres infelços que's trovin en greu perill.

Devèu exigir el que hi hagi en nostre port un remolcador, doncs que no pot passar-se sense ell. Devèu exigir el que la «Liga Marítima» i la «Sociedad de Salvamento de Naufragos» compleixin amb llur comés. Devèu exigir que la Junta de Obres del Port posi, quan desgraciadament convingui, tots els seus aparells propis del cas a vostra disposició, per si se'n necessita fer-ne us; i aixís quan vos troveu, i mai que sigui, en haver de salvar a alguns naufracs no vos haureu de exposar tant la vida, com aquesta última vegada.

Visca la llengua catalana!

EL dia 1 de Gener és el senyalat per a la diada de nostra parla. RENOVACIÓ que té per son més preuat orgull sa Catalanitat ajunta sa veu amb sons germans de Patria per a proclamar son amor a la nostra parla, la parla de la Catalunya aimada, de la Catalunya que volem amb totes les reivindicacions patriòtiques i socials, amb totes les llibertats de que gaudeixen els pobles lliures.

Mai l'hem sentit el defalliment lluitant per Catalunya. Sa imatge suprema sempre ens ha donat nous ardors en la lluita. En nostres ideals de llibertat sempre hi ha ocupat ella el primer lloc, per ço podem dir-ho ben fort que amb parla o sense parla, esclava o lliberada Catalunya sempre serà nostre ideal. Catalunya Mare nostre! Per a tu nostres anhels, nostres entussiasmes. Catalunya sobre tots. Visca Catalunya!

LA MEVA PARLA

La parlo com parlaren los meus pares: de cor quan és amor que endolça el llavi, quan és la Fé que inspira el cor en ares del seu insurgiment i amb desagravi.

J. Sardà i Ferrán

PARLA del cor, jo t'aimo, com volguda que has sigut dels poetes que t'han lloat i't lloen en psalms, que conforten el pit i't fan sentir superba alçant l'imperi de ta hermosura.

Parla d'un poble esclau, jo't reverencio! Orgull de la patria, jo't sento amb dolcesa i confortació en mig dels saions que'ns oprimeixen...

Altesa del reialme, d'aquesta terra que feconda els camps i les garberes son com cabelleres d'or...

Que'n ets de bella, oh! parla.

Les mares ens hi adormeixen, amb tonades de aquesta parla del cor...

¿Com podem desterrar-te? Jamai!...

Es l'herencia amb que hem nascut al móu i'ens han enriquit amb ta dolcesa.

Parla, la meva parla de la patria opresa, jo t'aimo!

SALVADOR TORRELL I EULALIA.

Desembre, 1917.

Notes d'Art

DURANT uns dies ha estat exposat en dels tan visitats aparadors del magatzem de ferreteria que el nostre amic Macià Mallol té en el concorregut carrer de Sant Agustí, un treball pictòric digne de tota mena de lloances que, dit sigui de pas, moltes son les que li ha prodigat el públic nombrós que aquets dies, com sempre, ha desfilat pel davant dels cristalls del mentat establiment.

Es una tela per a un vano, de 15 cm. de ampla i de 60 cm. tota ella, pintada al aguache damunt de pell pel professor de dibuix de les Escoles Normals de nostra ciutat, N'Anton Ramos, del qui ne teniem ja bones i falagadores noves de son valer i que sua

XACOLATE ORTHÍ - TARRAGONA

Producte pur i de primera calitat
El més ric en cacao
Aliment nutritiu per excelencia

ra, amb ocasió de aquesta obra, se'ns ha mostrat molt més de lo que'ns pensàvem.

La difícilíssima execució d'aquesta obra ratlla a la alçada de sa sublim concepció i hermosa composició d'un estil mitològic, venint a representar l'unió de Venus amb l'Amor, presentant la deua Venus baix un mantell que cubreix el seu esplèndid còs d'esculturals formes, i d'un bell rostre coronat per sa llarga i abundosa cabellera rossa; Cupido està posant a Venus l'anell de prometatge; mentres la deua Vesta ofereix l'are a Cupido i Eolo bufa les flames de l'antorxa que sosté Himeneo.

Apart de aquest grup, que és l'assumpte capital de l'obra, hi ha us difumats paissatges plens de llum junt amb uns medallons, aon estan colocats amb esquisit gust els atributs de l'Amor, en l'un, i en l'altre, unes violes, símbol de l'humilitat.

El conjunt de l'obra és hermosíssim en extrem, que està curosament cuidat en els seus més petits detalls, tots ells demostratius del gust, fantasia i elegància del seu autor.

Les lloances que el públic tot i amb ell les dels professionals tots convenen en reconeixer que la composició, tó i ambient no poden haver estat més ben trovats, junt amb el dibuix i el colorit de les carns i robes mereixent el seu autor el títol de primer mestre en aquest difícilíssim art de la miniatura.

A València, de aon prové el senyor Ramos, té de temps ben guanyada la seva celebritat, per quan ha obtingut tres importants premis en altres tantes exposicions que allí se hi han celebrat, éssent el últim el organitzat pel Gremi de fabricants de yanos de València que, per unanimitat, el jurat li concedí el primer premi.

Al acabar aquestes ratlles, tot i felicitant de tot cor al mestre Ramos, volem pregar-li que no tardi molt en fer-nos fruir del seu bell art pel mitjà d'una exposició, en la qual podria donar-nos a coneixer el paissatgisme, aplicat al dels encontres de Tarragona que, sabem per endevant, valen molt.

A LA SENYERA CATALANA

Ets, senyera, catalana,
nostre emblema de virtut.
T'admirèm, joh sobirana!
per lo gentil i lo humana
que en altres temps has sigut.

Els fulls de la teva historia
amb rezel els vàm llegir;
els sabem tots de memoria
i per ço volèm ta gloria
caminant vers l'avenir.

Volèm admirar-te bella
en el camp i en la ciutat.
Volem que siguis l'estrella
que'ns guii amb sa llum novella
vers un poble emancipat!

Devall tos plecs joh senyera!
parlarèm de rebel·lió
i't durem per la dreuera
perque siguis la bandera
símbol cult de redempció...

I quan brillis triomfanta
amb el goig que t'hem cantat
s'acullirèm en ta planta,
amb la veu pura i vibranta,
clamant vida i llibertat!...

JOSEP M.º PROUS I VILA.

Reus, 1917.

NOVES

Durant tota la setmana que fineix avui, el fret se ha deixat sentir en nostre ciutat de una manera com quasi mai ho fá, doncs pareixia talment que estiguéssim transportats en els punts aon sempre la neu hi fá estada, puix el termómetro ha arribat a marcar dos graus sobre zero a dins de les cases. Aixó

Fábregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giros
Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

P. Lloret i Ordeix

Advocat : Corredor de Comerç Col·legiat
Apodaca, 6 : Tarragona : Telefon 95
Gestió i intervenció d'operacions bancaries : Ordres de borsa

Màquines d'escriure

UNDERWOOD
REMINGTON
SMITH-PREMIER
SMITH-BROSS
ROYAL
MONARCH

ULTIMS MODELS
podrà V. conseguir-los
a preus ventatjosíssims
acudint al Agent

P. Olivella Ricomá
TARRAGONA

LA NACIÓN SOCIETAT ANÓNIMA DE CUPONS

DOMICILI SOCIAL: APODACA, 6 - TARRAGONA

Sucursals a Madrid, Barcelona, Valencia, Saragossa i Xerez de la Frontera

L'objecte d'aquesta Societat es facilitar l'estalvi gratuít a totes aquelles persones que efectuin les seves compres en els establiments ont regalen Cupons LA NACIÓN. Per cada 25 céntims de gasto que's fassi se té dret a un cupó. Aquests cupons se van aferrant en les llibretes que a l'efecte faciliten els mateixos establiments i una volta plena, LA NACIÓN abona al portador de la mateixa 5 pessetes en metàl·lic, una llibreta amb 24 cupons i un número per a un dels sorteijos de tres regals que s'efectuen cada mes. Aquest regals son de un valor mínim de 250, 150 i 100 ptes.

Establiments que regalen cupons LA NACIÓN, a Tarragona:

- COMESTIBLES: Guineá Española, B. Misericordia, 4=D.ª Josepa Lloret, Unió, 12=D. Lluís Constantí, Merceria, 3.
- LLETERIES: D. Josep Puig, August, 21.
- CARNICERIES: D.ª Rosa Rodríguez, Mercat Central, lloc núm. 18 = D.ª Joana Bordas, Mercat Central, lloc núm. 9 = D.ª Teresa Rodríguez (Serrallo).
- SOMBRERERIA I GORRES: D. Ramón Aloguín, Unió, 20.
- NOVETATS: D. Manuel Llauredó, Sant Agustí, 19.
- PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI: D. Agustí Perez, Comte de Rius, 26.
- MERCERIA I PERFUMERIA: «Siempre barato», Comte de Rius, 26.
- VINS I LICORS: D. Josep Martí, Unió, 21. = Josep Rió, Baixada de la Pescateria, 13 (Servei a domicili.)
- FOTOGRAFIA: Marsal, Rambla de Castelar, 36.
- TOCINERIA: D.ª Josepa Lloret, Unió, 12.
- PLANCHADO «HISPANIA», Carrer Apodaca, 19 i Nova de S. Pau, 4.
- TINTORER I TREU-TAQUES: «La Reusense», Baixada de la Pescateria, 21.

demostra, doncs, que a fora al carrer encare ha baixat molt mes.

Fins la neu sembla vulga visitar-nos, cosa que ja feu l'any passat després de molts hiverns de no fer-ho, doncs ahir caigué sobre Tarragona, al matí, un bolvim blanc que arribà a blanquejar els recons dels carrers i teulades aon el vent no hi bufaba.

Que no duri aital temperatura, doncs que ni les cases ni la gent están en condicions de aguantar-ho.

Fa uns dies que la cloaca del carrer de Rebolledo está interceptada i les aigües brutes surten a fora, lo que constitueix un gros perill per a la salut dels veïns de per allí.

Tal vegada el tinent alcalde del districte quint no deu haver passat per al dit carrer i encare que no ho fassi, podria haver ja ordenat l'arreglo de aquella cloaca, doncs que la premsa diària ja se'n ha queixat.

En el COLMADO MIRET, Unió, 28, se han rebut els riquíssims MELONS DE PINYA. Probéulos; es un postre exquisit i barato.

Casa Llauredó

Sant Agustí, 19

Rebudes les novitats de la present temporada.
OCASIÓ: 300 ABRICS per a homes a meitat de son valor.

Imprempta - de -
Llorens - i - Cabré

Carrer Fortuny, 4
- - Tarragona - -

Antigua Cerrallería de la:

Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, núms. 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, bàscules, romanés, portes ondulades, i tot el ram de cerrallería artística, etc., etc., baix la direcció den

PAU RUIZ

Avans de comprar cap trajo FICSEU-VOS en els APARADORS de la

SASTRERIA

- de -

Francesc Gabriel

TRAJOS A MIDA
des de

40 pessetes

14, Plassa de la Font, 14

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern civil i en la Comissaria general de
 Segurs, segons mana la Llei.
 Director facultatiu: **DR. RABADA**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA
 Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i analisis micro-quimic d'orina i productes patològics.
 Sero Reacció de Wassermann. — Aplicació del 606.
BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA
 Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas
 i Metge de les Cases de Socors de Barcelona.
 Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.
 Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — **TARRAGONA**

Per a bons
EMBUTITS
 de —
 totes menes
 a la —
TOCINERIA
 DE
Antoni Ventura
 UNIÓ, 11
TARRAGONA

HIMALAYA
 El rei dels
 licors estomacals
 FABRICANTS:
 Fills de Joan Vilá Granada
 MARCA REGISTRADA
 Gran Diploma d'Honor en
 l'Exposició
 de Buenos Aires
 Demaneu en els cafés i pasteleries
 Indicat per a casaments,
 batetjos i banquets

Sastreria
 Novitat
 = DE =
Lluís Montserrat
 PORTALET, 1
 PLASSA DE LA FONT, 51
TARRAGONA

Casa Lliteras
 Recomana al públic
 sos acreditats Cafés
 Torrefacció diària
 Gran assortit de articles
 del ram de ultramarins.
 Garantia absoluta amb la
 qualitat dels seus generos.
 Servei a domicili
 MAJOR, 3
TARRAGONA

STOCK
Michelin i Dunlop
 Accesoris i pe es soltes per a
Bicicletes,
Motocicletes
 i **Automovils**
 Oils lubricants, betzines i bujies
 Vulcanització i venda de neumàtics
 i càmares per a tota classe de
 Autos
 Despatx i Exposició: MASDEUT C.
 UNIÓ, 32. : Teléfon 259
 Garage
TARRAGONA

Colmado Central
 DE
FREDERIC MIRET
 Fruites fresques, embutits, fiam-
 bres, conserves, vins, xampanyis
 i tota classe de comestibles.
 UNIÓ, 28 TELEFON 245
TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI
 DE
JOAN M. PIÑOL
 UNIÓ, 1 — TARRAGONA — Telefon 181
 Gran assortit de llibres ratllats de totes menes i tamanyis : Escribantes : Plu-
 mes Stilografiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc. : Gran novetat en pitja pa-
 pers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.
PREUS SUMAMENT BARATOS

Menjadors del Jardí
 de Francisco López
 AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16
TARRAGONA
 Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
 endevant i a la carta
 Hospedatnes per temporada a preus con-
 vencionals
 Habitacions amb llum eléctrica

Hotel
Internacional
 Recentment inaugurat
 Confort modern
 COMTE DE RIUS, 17
 I AUGUST, 26
TARRAGONA

Petit Versailles
 Bar de Moda
 Refrescos - Café - Licors - Dolços
 de Restaurant :
 Splendit servei
 Piano eléctric - Overt dia i nit
 Rambla San Joan, núm. 49
 Teléfon, 242
Tarragona

FRANCISCO COCA
 Lo millor en comestibles
 RAMBLA CASTELAR, 24
 Corbates
 i : articles per a home
Gilbert Germans
 PREUS BARATOS

Sabateria :
LA MARIPOSA
 DE
 Joan Doménech
 Calçats econòmics a
 mida i de luxó.
 PREUS FICSOS :
 Grans existencies de
 totes mides i classes.
 2, Carrer Major, 2
TARRAGONA

Fàbrica de Braguers
 Aparatos Ortopèdics
 (TRENCATS)
 EL BRAGUER ARTICULAR-REGU-
 LADOR sistema MONTSERRAT es
 el més pràctic i modere, per a la re-
 tensió i curació de les hernies per
 cròniques i rebel·des que siguin.
 Grans existencies de BRAGUERETS
 DE GOMA per a la radical curació
 de les hernies de la infancia i tot lo
 concernent a Cirurgia i Ortopedia.
 ESPECIALITAT
 EN LA CONSTRUCCIÓ DE
 FAIXES VENTRALS
CASA MONTSERRAT
 UNIÓ, 34 TARRAGONA

MOSTELLE
 (RAIMOST)
 Suc de raims sense alcohol
 THE GRAPE JUICE C. L.
 LONDRES I TARRAGONA
 El Vermouth més
 higiènic
 Un excelent refresec
 El millor aliment
 en les malalties
 i convalescencia
 Se ven per tot arreu

FERRETERIA MALLOL
 Bateria de cuina — Eines de totes classes — Articles
 per a magatzems de vins i olis.
 Objectes per a regalos :: Articles per a Sprot
 SANT AGUSTÍ, 9 i 11 - TARRAGONA